

man ikke risikerer Noget ved saaledes nu at gaa over til et nyt Grundlag for at tage Konkurrencen op med Kunstsmørret, et nyt Grundlag i Stedet for det, hvorpaa man hidtil har arbejdet. Det første Spørgsmaal, som har fremstillet sig for mig, er dette: Kan man vente, at et saadant absolut Forbud vil effektivt kunne overholdes, og da maa det Spørgsmaal nærmere falde derhen: Kan man sikkre sig imod, at naar man forhindrer den lovlige Fabrikation og Handel med Kunstsmør, man da er fri for Smugfabrikation af Kunstsmør. Det er et Spørgsmaal, som jeg ikke tør paatage mig at have nogen afgjørende Mening om. Jeg ønsker i saa Henseende endnu Belæring saa godt, som denne kan gives, men jeg er ikke blind for, at paa andre Omraader, hvor man har absolut Forbud, viser det sig, at Overtrædelser af dem bestandig finde Sted i større eller mindre Udsang. Det er ikke vanskeligt at nævne Exempler paa, at Overtrædelser af saadanne absolute Forbud, hvor de eksistere, maa antages at være temmelig jævnlige. Jeg kan f. Ex. nævne en Toldgrænse. Der er jo et absolut Forbud mod, at toldpligtige Varer maa indføres, uden at der svares Told af dem; men det vide vi: Nogle blive tagne paa Toldvig, men der smugles af mange Flere, end der bliver tagne. Om jeg maatte tage et Exempel fra en anden Side, som ligger mig nær: Man har i Limfjorden absolut Forbud mod Brugen af visse Fiskeriredstaber, men man ser bestandig at Fiskere blive tagne og straffede for Brugen af disse Redstaber, og man kan sige sig selv, at der er mange Flere end dem, der blive tagne, der bruge dem, endogsaa grumme mange Flere. Saadan gaar det med absolute Forbuds Overholdelse, at de frembyde altid en vis Vanskelighed, og det er denne, jeg mener, at man bør henvende sin Opmærksomhed paa, naar man overhovedet tror at kunne og burde gaa til absolute Forbud. Det stiller sig saaledes for mig, at Vanskeligheden ved at overholde et absolut Forbud mod Fabrikationen af Kunstsmør vil være saa meget større, naar man retter Forbudet alene mod Fabrikationen af Kunstsmør, dets Indførsel og Udførsel og Handel dermed, i Stedet for mod det Stof, der er Grundlaget for Fabrikationen af Kunstsmørret, nemlig Oleomargarin, som meget ofte havees til Stede netop der, hvor man fabrikerer Meierismør. Det er bekendt, at Forholdet herved er dette, at ved Centrifugeringen tages Fedstoffet saa nøie ud af Mælken, at naar man bagefter laver Ost af Mælken, bliver Osten for tør, men at man kan hjælpe herpaa og paa aldeles lovlige og hensigtsmæssige Maade ved at sætte

Oleomargarin til Osten. Man tilføjer den paa denne Maade Fedstof, saa at Osten bliver meget bedre, end den blev uden det. Dette er jo en Fordel for Landmændene; de faae et Produkt, et Landbrugsprodukt, der vel ikke spiller samme Rolle som Smørret, men dog spiller en betydelig Rolle, forbedret og bedre betalt, end om de ikke kunde erstatte det Fedstof, der bliver taget fra ved Centrifugeringen, i saa høi Grad paa anden Maade og da navnlig ved Oleomargarin. Men naar man har Oleomargarin, saa at sige i hvert Meieri eller i det Mindste kan have og have Fordel af at have den, saa ligger det jo nær for den menneskelige Strøbelighed at komme lidt Oleomargarin i Kjøernen og at kjerne den med mellem Smørret, og saa have vi Forskningen. Nu vil man jo sige, det er strafbart og bør kontrolleres, at saadant ikke sker, og deri er jeg fuldkommen enig; men det er kun en Frygt, jeg har, at medens man, naar man indfører Kontrol med Noget, som er til Stede, som man bestandig har at passe paa og kan have for Øie, kan gjøre Kontrollen effektiv, gaar det ved Kontrollen med Noget, som man aldrig faar at se, som ikke er til Stede, ligesom naar en Skildvagt bliver sat paa en Post, hvor Tjenden aldrig viser sig, at hans Opmærksomhed sløves; saaledes sløves ogsaa Kontrollen; det kan ikke godt være anderledes. Skulde man tænke sig, at vi paa denne Maade fik en Smugfabrikation af Kunstsmør paa Grund af et absolut Forbud mod dets Eksistens her i Landet, var jo vel det Sidste værre end det Første, og var der Noget, der var i Stand til at ødelægge vor Anseelse i Udlandet, maatte det jo være dette. Jeg kommer derfor til, at det ikke vil være tilstrækkeligt, naar man overhovedet vil gaa den Vej at indføre et absolut Forbud, da at udstede dette i den Form, at det kommer til at gjælde Fabrikationen af Kunstsmør, Handel med samme o. s. v. Nei, saa maa man ramme det Stof, hvoraf Kunstsmør fabrikeres: det er Oleomargarinen, det er efter min Mening saa det sikreste at forbyde den. Kunstsmør kan laves i det Smaa af Enhver, som kjerne naturligt Smør, naar han har Oleomargarin ved Haanden. Men saa vidt jeg veed — jeg tror ikke at feile deri — er det meget vanskeligt at lave Oleomargarin. Den laves — jeg tror ikke at feile deri — og kan kun laves paa en tilfredsstillende Maade paa større Fabriker, saa der kan man bedre have Ofsigt. Forbyder man Oleomargarinen, tror jeg, at et saadant Forbud langt bedre lader sig kontrollere, saaledes at det bliver overholdt, og saa har man dermed forbudt Fabrikationen af Kunstsmør, for det kan ikke laves af Andet